

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av handelsregisterlagen, 14 § i företags- och organisationsdatalagen samt 3 kap. 9 § i bokföringslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att handelsregisterlagen, företags- och organisationsdatalagen samt bokföringslagen ändras. Enligt förslaget till ändring av handelsregisterlagen kan Patent- och registerstyrelsen besluta om de förfaringssätt som skall iakttas när anmälan till handelsregistret görs på elektronisk väg och om den form i vilken anteckningarna i handelsregistret skall offentliggöras. Det föreslås dessutom att till handelsregisterlagen fogas en bestämmelse om att de ändringar i personuppgifter som uppdateras genom befolkningsdatasystemet och i företags adress- och kontaktuppgifter som uppdateras genom företags- och organisationsdatasystemet inte skall omfattas av det kungörelseförfarande som anges i handelsregisterlagen. Handelsregisterlagen skall dessutom ändras så att det skall vara möjligt för aktiebolag att i anslutning till obligatorisk anmälan och inlämnande av handlingar till handelsregistret för offentliggörande också frivilligt offentliggöra motsvarande handlingar och uppgifter även på andra språk än finska eller svenska. Lagen innehåller också bestämmelser om de konsekvenser som eventuella motstridigheter som beror på avvikelser mellan offentliga registeruppgifter respektive handlingar och över-

sättningar av dem kan få för tredje man som använder uppgifterna.

Företags- och organisationsdatalagen föreslås bli ändrad så att som undertecknare av en anmälan om ändring av adress- och kontaktuppgifter i elektronisk form godkänns en person som förfogar över ett godkänt identifieringssätt som getts företaget för att användas vid elektronisk kommunikation.

Det föreslås att i bokföringslagen slopas en hittills icke tillämplad bestämmelse om att handels- och industriministeriet genom förordning kan utfärda närmare bestämmelser om de förfaringssätt som skall iakttas när handlingar lämnas till Patent- och registerstyrelsen i elektronisk form. Det föreslås att motsvarande rättigheter överförs på Patent- och registerstyrelsen och att i handelsregisterlagen hänvisas till bemyndigandet för registermyndigheten att utfärda föreskrifter.

De aktuella ändringarna av handelsregisterlagen och bokföringslagen har samband med ändringen av EG:s första bolagsrättsliga direktiv (offentlighetsdirektivet). Medlemsstaterna skall sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet senast den 31 december 2006.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge.....	3
1.1. Lagstiftning.....	3
1.2. Utveckling av lagstiftningen i EU	3
1.3. Bedömning av nuläget	6
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen.....	9
3. Propositionens konsekvenser	11
4. Beredningen av propositionen.....	11
DETALJMOTIVERING	12
1. Motiveringar till lagförslagen	12
1.1. Handelsregisterlagen	12
1.2. Företags- och organisationsdatalagen.....	15
1.3. Bokföringslagen.....	16
3 kap. Bokslut och verksamhetsberättelse.....	16
2. Närmare bestämmelser	16
3. Ikraftträdande	16
LAGFÖRSLAGEN	17
om ändring av handelsregisterlagen	17
om ändring av 14 § i företags- och organisationsdatalagen.....	18
om ändring av 3 kap. 9 § i bokföringslagen.....	19
BILAGA	20
PARALLELLTEXT.....	20
om ändring av 3 kap. 9 § i bokföringslagen.....	20

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning

Handelsregisterlagen (129/1979) och handelsregisterförordningen (208/1979) har stiftats i slutet av 1970-talet och har trätt i kraft den 1 mars 1979. Författningarna överensstämmer innehållsmässigt i stor utsträckning med den tidigare gällande förordningen angående handelsregister samt om firma och prokura (22/1895). Handelsregisterlagen anger att i handelsregistret införs anmälningar och meddelanden beträffande näringsidkare. De personer som enligt lag är ansvariga för att en anmälan till registret görs skall under teckna anmälan. Utformningen av bestämmelserna i handelsregisterlagen och handelsregisterförordningen speglar sin samtid då anmälningarna gjordes och handelsregistret fanns i pappersform. Sedan den 1 september 1992 har handelsregistret förts elektroniskt.

Som ett resultat av det samarbete som i slutet av 1990-talet inleddes mellan Skattestyrelsen och Patent- och registerstyrelsen infördes företags- och organisationsdatasystemet (FODS) den 1 april 2001. I systemet lagras basuppgifter om de enheter som vardera myndigheten antecknat i registret och enheterna identifieras med hjälp av ett gemensamt företags- och organisationsnummer (FO-nummer). Företags- och organisationsdatasystemet möjliggör en gemensam anmälan till de båda myndigheterna.

Enligt företags- och organisationsdatalagen (244/2001) skall anmälningarna till företags- och organisationsdatasystemet göras skriftligen på en fastställd blankett som skall egenhändigt undertecknas av de personer som enligt lag ansvarar för att anmälan görs till Patent- och registerstyrelsen, magistraten, arbetskrafts- och näringscentralen eller skattebyrån.

Enligt handelsregisterlagen uppkommer rättsverkningarna av de anteckningar som förs i handelsregistret genom att anteckningarna i registret kungörs. Tidigare har registreringarna kungörts i Handelsregistertidningen som utges av Patent- ja registerstyrelsen och kommer ut en gång i veckan. Sedan den nya

aktiebolagslagen (624/2006) trätt i kraft den 1 september 2006 sker kungörandet elektroniskt.

När handelsregisterlagen och företags- och organisationsdatalagen stiftades kunde man inte tillräckligt exakt förutse utvecklingen av elektroniska medier och förfaranden varför registerlagstiftningen inte kunnat beakta särdragen i användningen av dem. Lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet utgör redan i sig nästan en tillräcklig grund för ett elektroniskt anmälningsförfarande. Det största hindret för elektronisk kommunikation har hittills utgjorts av bristen på ändamålsenliga tekniska lösningar.

1.2. Utveckling av lagstiftningen i EU

Ändring av offentlighetsdirektivet

Rådets första direktiv om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 58 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (68/151/EEG), nedan offentlighetsdirektivet, antogs den 9 mars 1968. Det ursprungliga offentlighetsdirektivet har ändrats och kompletterats genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/58/EG om ändring av rådets direktiv 68/151/EEG när det gäller krav på offentlighet i vissa typer av bolag. Ändringen av offentlighetsdirektivet hör nästan uteslutande samman med de ändringar i medlemsstaternas lagstiftning som gäller användningen och lagringen av handlingar i elektronisk form samt elektroniska anmälningar. Medlemsstaterna skall före utgången av år 2006 sätta i kraft de lagar, förordningar och administrativa föreskrifter som iakttagandet av direktivet förutsätter.

I Finland gäller offentlighetsdirektivet privata och publika aktiebolag. Enligt offentlighetsdirektivet skall i varje medlemsstat aktiebolags alla handlingar och uppgifter som är offentliga förvaras i en akt eller föras in i ett register. Hittills har offentliggörandet skett genom att handlingarna och uppgifterna offentliggjorts i den av medlemsstaten utsed-

da nationella tidningen, antingen genom att de helt eller delvis återgivits eller genom hänvisning till den handling som tagits in i akten eller förts in i registret. De rättsverkningar som ansluter sig till offentliggörandet av uppgifterna innebär att bolaget inte får återropa handlingar och uppgifter mot tredje man innan de har offentliggjorts, om inte bolaget visar att tredje man kände till handlingen eller uppgiften.

Till artikel 3.2 i offentlighetsdirektivet har fogats ett nytt andra stycke som innehåller bestämmelser om elektroniska anmälningar. Enligt bestämmelsen skall alla handlingar och uppgifter som skall offentliggöras kunna ges in i elektronisk form senast den 1 januari 2007. Den nya regleringen förutsätter att registermyndigheterna har ett elektroniskt register och upprätthåller ett arkiv över handlingar i elektronisk form. Medlemsstaterna skall se till att bolagen och samtliga övriga personer och organ som är anmälningsskyldiga eller skyldiga att medverka kan ge in i alla handlingar och uppgifter som skall offentliggöras i elektronisk form från och med nämnda tidpunkt. Medlemsstaterna kan dock ålägga alla bolag eller vissa kategorier av bolag att ge in alla dessa handlingar och uppgifter eller vissa slag av dem i elektronisk form. För att ett elektroniskt register och ett elektroniskt arkiv skall kunna skapas skall medlemsstaterna genom lagstiftning se till att alla handlingar och uppgifter som ges in i pappersform från och med senast den 1 januari 2007 omvandlas till elektronisk form i registret. Handlingar och uppgifter som har getts in i pappersform före den nämnda tidpunkten behöver inte automatiskt omvandlas till elektronisk form i registret utan först efter det att en ansökan om offentliggörande i elektronisk form mottagits.

Till offentlighetsdirektivet har även fogats en bestämmelse enligt vilken kopior av bolagsuppgifter i registret och av handlingar i en akt skall kunna fås från registret i pappersform och i elektronisk form enligt den sökandes val. Detta gäller för alla handlingar och uppgifter, oberoende av om de har getts in före eller efter den 1 januari 2007. Enligt en bestämmelse som tagits in i direktivet får medlemsstaterna dock besluta att handlingar och uppgifter som senast den 31 december

2006 har getts in i pappersform inte skall kunna fås från registret i elektronisk form, om en viss angiven period har löpt från den tidpunkt då de inkommit till den tidpunkt då ansökan lämnades in till registret.

Enligt offentlighetsdirektivet skall informationen tillhandahållas i den form som kunden önskar, antingen i pappersform eller i elektronisk form. Enligt direktivet skall papperskopior i regel vara bestyrkta om inte beställaren avstår från det. Elektroniska kopior får inte vara bestyrkta förutom när beställaren uttryckligen begär. Enligt direktivet skall detta bestyrkande av elektroniska kopior med hjälp av en sådan avancerad elektronisk signatur som baserar sig på ett kvalificerat certifikat och som har skapats med hjälp av en säker metod för elektroniska signaturer garantera att kopiornas ursprung är autentiskt och att deras innehåll är fullständigt.

Till offentlighetsdirektivet har fogats en bestämmelse om offentliggörande av handlingar och uppgifter på ett annat språk än det på vilket de ursprungligen har antecknats i registret. De handlingar och uppgifter som skall offentliggöras skall vara avfattade på något sådant språk som anges i medlemsstatens lagstiftning. Enligt direktivet skall medlemsstaterna tillåta att de avsedda handlingarna och uppgifterna offentliggörs på vilket annat eller vilka andra språk som helst som är gemenskapens officiella språk. Medlemsstaterna får dock bestämma att översättningen av sådana handlingar och uppgifter skall vara auktoriserad. Enligt direktivet kan medlemsstaterna vidare tillåta att de avsedda handlingarna och uppgifterna offentliggörs på vilket eller vilka andra språk som helst. Det kan förekomma avvikelser mellan de handlingar och uppgifter som offentliggjorts på registrets officiella språk och den på frivillig basis offentliggjorda översättningen, varför medlemsstaterna skall vidta behövliga åtgärder för att undvika motstridigheter som beror på eventuella avvikelser i de olika språkversionerna som publicerats.

Läget i de nordiska länderna

Elektronisk kommunikation och registrering. I Sverige har det sedan år 2000 varit möjligt att med hjälp av elektronisk identifi-

kation anmäla uppgifter som gäller enskilda näringsidkare men inte andra näringsidkare. Om anmälan inte har någon elektronisk signatur krävs en separat underskrift av anmälan på en blankett i pappersform. I Sverige har ett projekt för insändande av bokslutsuppgifter på elektronisk väg lanserats. Projektets mål är att samtliga handlingar i pappersform genom skanning skall omvandlas till elektroniska dokument. Behandlingen av bokslutsmedelanden skall ske utgående från bilder. I Sverige övervägs också en möjlighet att skapa ett arkiv över elektroniska signaturer. När det gäller tillämpningen av offentlighetsdirektivet skall Sverige införa en gräns på 10 år, vilket innebär att samtliga handlingar som inkommit år 1997 eller senare skall skannas för lagring i databas. När det gäller äldre handlingar än så tillhandahålls elektronisk informationstjänst i mån av möjlighet. Ett system med elektroniska registerutdrag har redan införts.

När det gäller elektroniska anmälningar tillämpar Norge ett system där den som gör anmälan kan mata in uppgifterna i elektronisk form men anmälan skall också inlämnas i pappersform. Ca 15 000—20 000 sådana anmälningar görs per år. Målet är att införa ett system som möjliggör elektronisk underskrift inte bara av själva anmälan men också av separata bilagor till anmälan. När det gäller bokslutsmedelanden krävs ingen elektronisk signatur utan det räcker med att anmälan gjorts med hjälp av de beteckningar som skattemyndigheten gett. Innehållet i bokslutet har kodats varvid det är möjligt att samla uppgifterna i elektronisk form från anmälarens egen databas. För meddelandet krävs ett revisorsintyg som kan vara skannat. I Norge planeras en elektronisk signatur för myndigheterna som skall skötas genom en säkerhetsportal (sikkerhetsportal). Systemet administreras av Brønnøysundregistrene som dock själv inte delar ut några beteckningar. I systemet kan godkännas de beteckningar som beviljats av olika parter på marknaden.

I Danmark är det möjligt att på elektronisk väg göra en anmälan om etablering av och ändringar beträffande alla slags bolag samt anmälan om upphörande av enskilda näringsidkares verksamhet och om avbrott i verksamheten hos alla slags bolag. Däremot går

det inte att göra elektronisk anmälan om upphörande, fusion, delning eller tvångslikvidation av aktiebolag. Vid den elektroniska kommunikationen godkänns vilken beteckning som helst: det räcker med att t.ex. själva bolaget kan identifieras och det förutsätts inte personlig identifikation av den som gör anmälan. Uppgifterna om den person som gör anmälan jämförs inte med personerna i registret eller med anmälda personer. Anmälaren ställs till svars om han eller hon har anmält sådana uppgifter som han eller hon inte har rätt att anmäla.

Offentliggörande av uppgifter och handlingar på andra språk. I beredningsskedet blev det klart att de nordiska registermyndigheterna inte hade någon enhetlig uppfattning om vad offentliggörandet av uppgifter och handlingar på andra språk än landets officiella språk skulle innebära i praktiken. I Danmark och Norge har man bestämt sig för en lösning där ett bolag får göra en anmälan även på andra officiella EU-språk än det ifrågavarande landets officiella språk men myndigheterna granskar inte översättningarna och kräver inte några auktoriserade översättningar av bolagen. I Sverige å andra sidan har man gått inför ett system där anmälningar på norska och isländska godkänns utöver anmälningar på EU-språk. Officiella översättningar krävs för registrering på andra språk.

När det gäller kungörelse har man i Norge kommit bestämt sig för en lösning där kungörelse på andra språk sker samtidigt som kungörelse av registrering på norska. I kungörelsen ingår en uppgift om befintlig översättning och om översättningsspråket. En uppgift om detta antecknas i registret även på engelska utöver norska. I Danmark har utfärdandet av allmänna föreskrifter om offentliggörande delegerats till registermyndigheterna såväl i de lagar som gäller publika aktiebolag som de som gäller privata aktiebolag. Utgångspunkten är att uppgifterna skall vara offentligt tillgängliga åtminstone i ämbetsverkets adb-baserade informationssystem. I Sverige utgår man från att kungörelse av registrering på främmande språk skall ske på samma sätt som i fråga om svenska språket, dock så att kungörelse sker på det främmande språket i fråga.

1.3. Bedömning av nuläget

Nuläget

Användning av det elektroniska datanätet för kommunikation ökar snabbt. Det är möjligt att utveckla såväl handelsregistrets som företags- och organisationsdatasystemets verksamhet genom att möjligheterna till elektronisk kommunikation utvidgas i fråga om anmälningar, bokslutsuppgifter och informationstjänst. Detta kan genomföras utan att det krävs några väsentliga ändringar i handelsregisterlagstiftningen eller företags- och organisationsdatalagen. Enligt den gällande lagstiftningen skall handelsregisteranmälan göras skriftligen, och anmälan skall undertecknas egenhändigt av den som gör anmälan. Etablerings-, ändrings- eller nedläggningsanmälan skall undertecknas av den som ansvarar för anmälan eller den som har bemyndigats av den ansvarige. I praktiken görs det med hjälp av registret eller det protokoll som utgör bilaga till anmälan en kontroll av att rätt person har undertecknat anmälan på företagets vägnar.

Särdragen i ett elektroniskt anmälningsförfarande har inte beaktats särskilt när företags- och organisationsdatalagen samt handelsregisterlagen har stiftats. Det är dock möjligt att göra en anmälan i elektronisk form på basis av lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), och bestämmelserna i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) behöver inte ändras för att ett förfarande med elektroniska anmälningar skall kunna införas. Enligt statsrådets förordning om företags- och organisationsdatasystemet (288/2001) fastställer Patent- och registerstyrelsen tillsammans med Skattestyrelsen de anmälningsblanketter som används för anmälan. Elektroniska anmälningar skall göras på ett enhetligt sätt med hjälp av ett program som myndigheten konstruerat. Endast på detta sätt kan registermyndigheten få funktionell nytta av förfarandet med elektroniska anmälningar. Det finns dock skäl att i handelsregisterlagen ta in en bestämmelse på basis av vilken registermyndigheten kan besluta om tekniska detaljer i anslutning till elektroniska anmälningar.

När det gäller insändning av bokslutshandlingar har sedan 1997 ett motsvarande bemyndigande för handels- och industriministeriets del ingått i bokföringslagen. Eftersom Patent- och registerstyrelsen tills vidare inte har någon beredskap för att ta emot bokslutshandlingar i elektronisk form har ministeriet inte heller utfärdat några närmare bestämmelser av teknisk art om detta. Eftersom de bestämmelser som krävs är av ytterst teknisk natur och troligtvis mycket ofta behöver ändras, vilket kräver viss flexibilitet, är det ändamålsenligt att ministeriets reglering slopas också till denna del och att motsvarande rättigheter ges registermyndigheten i enlighet med vad som beskrivs i det föregående stycket.

Elektroniskt anmälningsförfarande

I handelsregistret görs anteckningar utgående från näringsidkarnas anmälningar och myndigheternas meddelanden. Enligt 1 § i handelsregisterförordningen skall anmälningar göras skriftligen på en för ändamålet fastställd blankett på det sätt som särskilt föreskrivs i handelsregisterlagen och i företags- och organisationsdatalagen. Företags- och organisationsdatasystemet är ett datasystem för insamling och lagring av basuppgifter om företag och organisationer som upprätthålls gemensamt av Patent- och registerstyrelsen och Skattestyrelsen.

I 5 § i statsrådets förordning om företags- och organisationsdatasystemet (288/2001) finns bestämmelser om etablerings-, ändrings-, och nedläggningsanmälan. Anmälningsblanketten består av en grunddel och en anmälningsdel. Anmälningsdelens innehåll varierar beroende på vilken av de två myndigheterna det är fråga om. Grunddelen i blanketten fastställs av Skattestyrelsen sedan den har hört Patent- och registerstyrelsen. I övrigt fastställer respektive myndighet för sin egen del de sidor i anmälningsblanketten som gäller myndigheten i fråga.

I handelsregistret och/eller skatteförvaltningens egna register görs anteckningar endast på basis av anmälningar som inlämnats i enlighet med företags- och organisationsdatasystemet. Ett elektroniskt anmälningsförfarande innebär således att anmälningarna i en-

lighet med företags- och organisationsdatasystemet görs i elektronisk form, och att Patent- och registerstyrelsen och Skattestyrelsen gemensamt beslutar om ändring av anmälningsförfarande.

Enligt direktivet skall det vara möjligt för privata och publika aktiebolag att göra elektroniska anmälningar. När det gäller andra företagsformer behöver inte de nödvändigtvis ges möjlighet till elektroniska anmälningar. Registermyndigheten planerar och genomför tillsammans med Skattestyrelsen ett förfarande för elektroniska anmälningar inom företags- och organisationsdatasystemet, varvid det blir nödvändigt att skapa ett skilt adb-program för elektroniska anmälningar. Elektroniska anmälningar kan göras endast på en elektronisk plattform som skapats för detta ändamål, och inte på vilket sätt som helst som används av anmälaren. För att några funktionella fördelar skall nås skall förfarandet för elektroniska anmälningar vara sammanlänkat med systemet för behandling av elektroniska anmälningar. När en elektronisk plattform för anmälningar byggs upp blir det nödvändigt att beakta alla särdrag hos elektroniska anmälningar, vilket i praktiken möjliggör införande av ett system för elektroniska anmälningar som alla former av företag kan använda.

Det är ändamålsenligt att låta registermyndigheten bestämma om de tekniska detaljerna kring det elektroniska anmälningsförfarandet. Därför skall i lagstiftningen intas en bestämmelse där registermyndigheten bemyndigas att fatta beslut av detta slag. Det finns inga skäl att i handelsregisterförordningen inta noggranna bestämmelser om det elektroniska anmälningsförfarandet eftersom praxis kan ändras snabbt i takt med den tekniska utvecklingens framsteg. Därför är det mer flexibelt om registermyndigheten ges rätt att besluta om ändringarna i förfarandet för elektroniska anmälningar. Som en allmän lag innehåller lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet inte några bestämmelser om den tekniska formen för elektroniska anmälningar.

Enligt den andra meningen i artikel 3.2 andra stycket kan medlemsstaterna ålägga alla bolag eller vissa kategorier av bolag att ge in alla berörda handlingar och uppgifter

eller vissa slag av dem i elektronisk form. Enligt direktivet skulle bestämmelser kunna utfärdas t.ex. om att alla redovisningshandlingar skall ges in enbart i elektronisk form till myndigheterna. Enligt motiveringen till direktivet är syftet att medlemsstaterna begränsar ett sådant åläggande så att det inte utgör en onödig börda för företagen. Då direktivet gäller endast privata och publika aktiebolag skall åläggandet omfatta endast dessa bolagsformer. Det är inte motiverat att utöva den i direktivet angivna rätten att ålägga aktiebolag att ge in alla sina handlingar i elektronisk form utan det bör också i fortsättningen finnas en möjlighet att anmälningar och handlingar ges in i pappersform. Det är svårt att förutse hur snabbt förfarandet med elektroniska anmälningar kommer att sprida sig. Registermyndigheten måste därför bereda sig på att en stor majoritet av anmälningarna också i fortsättningen kommer att ges in i pappersform. För närvarande är det inte möjligt att göra en anmälan till företags- och organisationsdatasystemet eller handelsregistret på elektronisk väg. Hur långt och snabbt systemet med elektronisk anmälan kommer att sprida sig beror på hur systemet byggs upp och hur lätt användbart det är. Genom att sänka anmälningsavgifterna skulle man kunna inverka på antalet elektroniska anmälningar, åtminstone när det gäller vissa typer av anmälningar.

Elektroniska meddelanden

Offentlighetsdirektivet förutsätter att möjligheten till lämnande av uppgifter på elektronisk väg till registermyndigheten även skall gälla de meddelanden som myndigheterna skickar till registermyndigheten. Enligt 19 § i handelsregisterlagen skall domstolen utan dröjsmål för anteckning i registret tillstålla registermyndigheten meddelande om att en i handelsregistret antecknad näringsidkares gäldenärer har meddelats offentlig stämning eller att näringsidkaren försatts i konkurs eller domstolen har beslutat att konkursen skall läggas ned eller förfalla, eller att beslutet att försätta gäldenären i konkurs har upphävts. I enlighet med den ändring som trätt i kraft den 1 september 2004 kan uppgifterna lämnas genom konkurs- och företags-

saneringsregistrets förmedling enligt vad som bestäms genom förordning av justitieministeriet.

Möjligheten att lämna meddelanden på elektronisk väg har beaktats redan när lagen om konkurs- och företagssaneringsregistret (137/2004) stiftades. Enligt 9 § 2 mom. i lagen om konkurs- och företagssaneringsregistret skall Rättsregistercentralen leverera behövliga uppgifter ur registret till handelsregistermyndigheterna och även till andra myndigheter som behöver uppgifterna för att föra in dem i sina register. Uppgifterna kan lämnas ut i elektronisk form. För närvarande ger domstolarna fortfarande in uppgifterna om konkurs och företagssanering i pappersform utöver det att de uppdaterar uppgifterna i det elektroniska konkurs- och företagssaneringsregistret. Enligt motiveringarna till regeringspropositionen bör i lagen tas in en bestämmelse om att de uppgifter som en domstol skall lämna om konkursförfarandet skall få sändas genom konkurs- och företagssaneringsregistrets förmedling, enligt vad som bestäms genom förordning av justitieministeriet. Senare kan man utan att ändra lagen övergå till ett system där uppgifter ur konkurs- och företagssaneringsregistret sänds elektroniskt till Patent- och registerstyrelsen. Tills vidare är detta omöjligt, eftersom informationssystemen inte fungerar ihop.

Finansinspektionen är skyldig att lämna uppgifter om beviljande och återkallande av koncessioner för fondbolag, värdepappersföretag och kreditinstitut till registermyndigheten för anteckning i registret.

Elektroniska arkiv

Införande av ett elektroniskt anmälningsförfarande förutsätter också skapande av ett elektroniskt arkiv. Enligt handelsregisterförordningen skall av handlingar rörande en näringsidkare som antecknats i registret uppgöras en särskild akt, som förses med näringsidkarens företags- och organisationsnummer. Till akten skall fogas ändringsanmälningar och meddelanden. Enligt 21 § i lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2001) skall elektroniska dokument arkiveras på ett sådant sätt att det senare går att visa att de är autentiska och till

innehållet oförändrade. Enligt 22 § meddelar Arkivverket närmare föreskrifter och anvisningar om arkivering av elektronisk kommunikation.

Enligt artikel 3.2 tredje stycket i det ändrade offentlighetsdirektivet åläggs registermyndigheterna att föra elektroniskt register och upprätthålla ett elektroniskt arkiv över handlingar. Aktiebolags alla handlingar och uppgifter som getts in från och med senast den 1 januari 2007, oavsett om det är i pappersform eller elektronisk form, skall införas i registret eller omskrivas i detta i elektronisk form.

Anmälan till handelsregistret kan enligt direktivet göras antingen elektroniskt eller i pappersform. Enligt andra meningen i artikel 3.2 tredje stycket skall medlemsstaterna se till att alla handlingar och uppgifter som ges in i pappersform från och med senast den 1 januari 2007 omvandlas till elektronisk form i registret. Enligt motiveringen till direktivet skall medlemsstaterna se till att registret systematiskt omvandlar uppgifterna till elektronisk form för att de skall kunna förvaras i en akt eller antecknas i registret.

Enligt artikel 3.2 fjärde stycket behöver inte handlingar och uppgifter som har getts in i pappersform fram till senast den 31 december 2006 automatiskt omvandlas till elektronisk form i registret. Enligt motiveringarna till direktivet skall medlemsstaterna dock se till att de omvandlas till elektronisk form efter det att en ansökan om offentliggörande i elektronisk form mottagits. Detta gör det möjligt för medlemsstaterna att i vilket fall som helst fritt bestämma om omvandling av alla eller av vissa handlingar och uppgifter till elektronisk form.

Medlemsstaterna skall dock se till att de omvandlas till elektronisk form efter det att en ansökan om offentliggörande i elektronisk form mottagits, vilken inlämnats i enlighet med de regler som antagits för att genomföra punkt 3. Samtliga uppgifter i handelsregistret kan presenteras i elektronisk form för tiden efter den tidpunkt som anges i direktivet.

Det är inte nödvändigt att i lag särskilt bestämma om de elektroniska arkiven. Det finns inte heller något behov att ändra handelsregisterförordningen på grund av att direktivet ändrats. Förordningen kan tolkas så

att ingen ställning tas till arkiveringssättet utan där nämns endast de grunder på vilka en akt skall läggas upp.

Elektronisk identifiering

Elektronisk kommunikation har samband med frågan om identifiering av den som gör en anmälan eller ger in handlingar. När det gäller kommunikation är utgångspunkten i allmänhet att myndigheten inte kräver mer detaljerad identifiering än vad som är nödvändigt i den aktuella situationen. När det gäller handelsregisterärenden bör det dock noteras att anmälningar till handelsregistret oftast kräver mycket exakt identifiering. Detta krävs särskilt när de registreringar som görs utgående från anmälningarna har direkta rättsverkningar som följer av lagen men är motiverat också annars i anmälningsärenden med tanke på handelsregistrets karaktär av basregister och de krav på tillförlitlighet som ställs på det. I regel finns det inte något skäl att utfärda specialbestämmelser till denna del utan när det gäller identifiering räcker det att man stöder sig på den allmänna lagstiftningen om elektronisk kommunikation med myndigheterna och om elektroniska signaturer. Lagen föreskriver att handelsregisteranmälningarna skall vara undertecknade varvid de nämnda bestämmelserna får till följd att för att kravet på godkänd underskrift skall uppfyllas krävs avancerad elektronisk signatur som baserar sig på ett kvalificerat certifikat och som har skapats av en säker anordning för skapande av elektroniska signaturer.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

Propositionens viktigaste mål är att sätta i kraft de ändringar av lagstiftningen som krävs för att den ändring av offentlighetsdirektivet som beskrivs ovan kan genomföras nationellt. Behovet av sådana ändringar på lagnivå som följer av direktivet är litet eftersom direktivets krav i mångt och mycket kan uppfyllas utgående från den gällande regleringen och praxisen. Den elektroniska kommunikationen som sådan är förenad med många ordningsfrågor som rör tekniska detaljer vilka det inte är ändamålsenligt att lösa

på lagnivå. Om vissa frågor av detta slag skall föreskrivas i statsrådets förordning men de rent tekniska detaljerna bör överlämnas åt Patent- och registerstyrelsen. Således skall handelsregisterlagen kompletteras med en bestämmelse som anger att bestämmelser om de tekniska detaljer som ansluter sig till registerföring och anmälningar kan utfärdas genom registermyndighetens beslut. Efter lagändringen skall registermyndigheten tillsammans med Skattestyrelsen kunna besluta om bl.a. det tekniska sätt på vilket elektronisk anmälan skall ske. Handelsregisterförordningen innehåller bestämmelser om detaljerna kring registerföringen och anmälningarna till registret. Det finns dock inga skäl att i förordningen inta noggranna bestämmelser om det elektroniska anmälningsförfarandet eftersom praxis kan förändras snabbt i takt med den tekniska utvecklingen. Ett mer flexibelt sätt är att låta registermyndigheten bestämma om ändringar i det elektroniska anmälningsförfarandet. Därför är det motiverat att i lagen reservera nödvändiga befogenheter för myndigheten så att den kan fatta beslut av detta slag.

Det ändrade offentlighetsdirektivet innehåller en bestämmelse som anger att registermyndigheten på ansökan skall lämna kopior av ett aktiebolags uppgifter i registret och handlingar i akten antingen i pappersform eller i elektronisk form enligt den sökandes val oberoende av om handlingarna och uppgifterna getts in till registret före eller efter den 1 januari 2007. Enligt direktivet är det dock möjligt för medlemsstaterna att besluta att handlingar och uppgifter som före det nämnda datumet har getts in i pappersform, eller vissa kategorier av dessa, inte skall kunna fås från registret i elektronisk form, om en viss angiven period har löpt från den tidpunkt då de inkommit till den tidpunkt då ansökan lämnades in till registret. Det är alltså inte obligatoriskt att omvandla mycket gamla handlingar till elektronisk form. Det är ändamålsenligt att utnyttja denna möjlighet. Omvandlingen av samtliga handlingar som kunden begär till elektronisk form skulle leda till en onödig ökning av registermyndighetens arbetsbörda och av kostnaderna. Gamla handlingar är dessutom ofta av bristfällig kvalitet och det skulle således vara svårt att

omvandla dem till elektroniska dokument av hög kvalitet.

Enligt det ändrade offentlighetsdirektivet skall medlemsstaterna tillåta att aktiebolag offentliggör sina uppgifter i registret och de handlingar som utgör bilaga till anmälan på vilket som helst av gemenskapens officiella språk. Enligt direktivet kan medlemsstaterna dessutom tillåta att bolagen utöver det obligatoriska offentliggörandet på ett officiellt språk i bolagets medlemsstat kan offentliggöra handlingar och uppgifter på ytterligare språk. I handelsregistret görs anteckningar antingen på finska eller på svenska allt enligt näringsidkarens anmälan och de handlingar som utgör bilaga till anmälan skall vara på endera av dessa två språk. Offentliggörandet av handlingar och uppgifter på annat språk skall baseras på en ny paragraf som fogas till handelsregisterlagen. Enligt motiveringen till direktivet skulle det vara ändamålsenligt att kräva att den översättning av handlingen som skickas till registret skall vara gjord av en auktoriserad translator. Lagen skall dessutom innehålla bestämmelser om de rättsverkningar som eventuella motstridigheter mellan översättningar till olika språk kan få. Enligt direktivet får dock tredje man åberopa en på frivillig basis offentliggjord översättning om han inte hade kännedom om den version som har varit föremål för det obligatoriska offentliggörandet.

Införande av ett elektroniskt anmälningsförfarande vid behandlingen av handelsregisterärenden vid Patent- och registerstyrelsen förutsätter att det är möjligt att identifiera kunden och utreda om personen i fråga är behörig att underteckna näringsidkarens anmälan till registermyndigheten. Många anteckningar i handelsregistret har en rättskonstituerande verkan. Det är därför nödvändigt att man också i fråga om det elektroniska anmälningsförfarandet kan försäkra sig om att anmälan till handelsregistret på näringsidkarens vägnar kan undertecknas av en person som enligt lag har rätt därtill. Å andra sidan när det gäller ändring av ett företags kontaktuppgifter skulle man kunna godkänna att anmälan undertecknas av en person som har rätt att använda sig av de beteckningar som getts företaget med tanke på den elektroniska kommunikationen. Enligt de gällande be-

stämmelserna i företags- och organisationsdatalagen skall en anmälan undertecknas av en person som är ansvarig för att den görs eller av en person som har fått fullmakt av denne. Det faktum att företaget har tidsenliga kontaktuppgifter som är allmänt tillgängliga via företags- och organisationsdatasystemet har i praktiken en mycket stor betydelse för företaget och dess intressegrupper. Därför är det viktigt att det för anmälan av ändringar i adress- och kontaktuppgifterna på elektronisk väg är möjligt att flexibelt använda olika identifieringssätt för den elektroniska kommunikationen som företag redan förfogar över och som innebär identifiering av företag i stället för person. Det är därför befogat att komplettera företags- och organisationsdatalagen med en bestämmelse som ger de personer som till sitt förfogande har ett kvalificerat certifikat som getts företaget med tanke på den elektroniska kommunikationen, underteckna en anmälan om ändring av kontaktuppgifter i företags- och organisationsdatasystemet. När ändringar om uppgifter som antecknats i handelsregistret anmäls är det med tanke på registrets art och de rättsverkningar som anteckningen har motiverat att underskriften görs av en person som anges i lag. Lagen föreslås vidare bli kompletterad med en bestämmelse om att de myndigheter som upprätthåller företags- och organisationsdatasystemet gemensamt kan bestämma vilka sätt att identifiera sig som är godtagbara när anmälan om adress- och kontaktuppgifter görs.

Det är inte ändamålsenligt att kungöra ändringar i de adressuppgifter som gäller enskilda människor, företag eller sammanslutningar som antecknats i handelsregistret på samma sätt som andra anteckningar i handelsregistret. Ändringar i personers namn och i adressuppgifterna antecknas i befolkningsdatasystemet, som upprätthålls av en annan myndighet, varifrån de dagen därpå överförs till Patent- och registerstyrelsens datasystem på basis av en bestämmelse i lagen. De ändrade adressuppgifterna syns i registeruppgifterna om samtliga företag där personen finns nämnd. Kontaktuppgifterna för företag och organisationer lagras i företags- och organisationsdatasystemet från vilket uppgifter om ett företags post- och besöksadress i enlighet

med bestämmelserna i handelsregisterlagen omedelbart efter registrering i företags- och organisationsdatasystemet överförs till handelsregistret som företagets identifieringsuppgifter. I praktiken har inte nämnda uppgifter betraktats som sådana registeranteckningar som avses i lagen och som skall kungöras omedelbart efter det att ändring skett. Ändringar av adress- och kontaktuppgifter skall anmälas endast till en enda myndighet. Patent- och registerstyrelsen har rätt att få information om ändringarna från ett annat datasystem samt skyldighet att visa dem i anslutning till andra registeruppgifter.

3. Propositionens konsekvenser

Ett elektroniskt anmälningsförfarande skulle öka tidsenligheten hos företags- och organisationsdatasystemet när det gäller kontaktuppgifter och skulle på detta sätt förbättra kvaliteten på den offentliga informationstjänsten. När det gäller företag skulle en möjlighet till elektronisk anmälan medföra vissa kostnadsfördelar och underlätta kommunikationen i allmänhet bl.a. på grund av att de fel som anmälningarna innehåller minskar.

Ett elektroniskt anmälningsförfarande förutsätter att Patent- och registerstyrelsen har ett för ändamålet lämpat system och behövliga anordningar för behandling av anmälningarna. Handelsregistersystemet håller dock som bäst på att reformeras varvid man vid beredningsarbetet kan beakta de krav som

den elektroniska kommunikationen ställer så att extra investeringskostnader inte medförs därav. Spridningen av det elektroniska anmälningsystemet skulle minska behovet av personalresurser i någon mån, eftersom anmälningar i elektronisk form som görs med hjälp av ett program som konstrueras gemensamt av Patent- och registerstyrelsen och Skattestyrelsen ger också funktionella fördelar i framtiden. Uppskattningar om detta har gjorts också i anslutning till ämbetsverkets produktivhetsprogram.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänstearbete vid handels- och industriministeriet i samarbete med Patent- och registerstyrelsen.

Utlåtande över propositionen har lämnats av justitieministeriet, inrikesministeriet, finansministeriet, Skattestyrelsen, Dataombudsmannens byrå, Centralhandelskammaren, Finlands Näringsliv EK, Företagarna i Finland rf, Föreningen CGR ry, GRM-revisorer rf och Ekonomiadministrationsförbundet i Finland rf. I utlåtandena har den föreslagna regleringen ansetts vara lämpad för sitt ändamål och utnyttjandet av de optioner som direktivet ger ändamålsenligt i den utsträckning som föreslås. Till den delen utlåtandena innehållit detaljer som har direkt samband med propositionen har dessa vid mån möjlighet beaktats vid beredningen av propositionen.

DETALJMOTIVERING

1. Motiveringar till lagförslagen

1.1. Handelsregisterlagen

20 §. Till lagen föreslås en ny paragraf som gäller endast aktiebolag och offentliggörande av uppgifter och handlingar på olika språk. Den grundläggande bestämmelsen om detta föreslås ingå i 1 mom. I 2 mom. föreslås bestämmelser om förfarandet vid eventuella avvikelser mellan översättningarna och de uppgifter och handlingar som offentliggjorts på registrets officiella språk.

I den nya artikeln 3 a som fogats till offentlighetsdirektivet föreskrivs om offentliggörande av uppgifter och handlingar på annat eller andra språk än det på vilket de införts i registret. I artikel 3.1 föreskrivs om registreringspråk. De handlingar och uppgifter som skall offentliggöras skall upprättas och ges in på ett av de språk som tillåts enligt de språkregler som gäller i den medlemsstat i vilken akten i fråga har lagts upp (obligatoriskt offentliggörande). I Finland skall anmälan till handelsregistret och bilagorna till anmälan enligt språklagstiftningen upprättas antingen på finska eller på svenska.

Enligt artikel 3.2 i offentlighetsdirektivet skall medlemsstaterna tillåta att de i artikel 2 avsedda offentliga handlingarna och uppgifterna offentliggörs på vilket eller vilka som helst av gemenskapens officiella språk (s.k. frivilligt offentliggörande). Om ett aktiebolag eller ett publikt aktiebolag som antecknats i handelsregistret i Finland vill offentliggöra de anmälda uppgifterna eller bilagehandlingarna på något annat av Europeiska gemenskapens officiella språk, har myndigheten inte prövningsrätt i saken. En uppgift som anmälts till och antecknats i registret på annat språk skall offentliggöras på samma sätt som en uppgift som antecknats i registret på registreringspråket. I akten skall handlingen återfinnas också på ett annat språk på vilket bolaget önskat att handlingen skall offentliggöras.

I handelsregisterlagstiftningen finns inte någon allmän bestämmelse om registreringspråk. I handelsregisterförordningen finns dock vissa specialbestämmelser om hantering

av handlingar på främmande språk och översättning av dem till registrets officiella språk. Sådana bestämmelser har utfärdats för utländska näringsidkares, europeiska ekonomiska intressegrupperingars och europabolags del. I bestämmelserna förutsätts att officiella översättningar används med undantag av europeiska ekonomiska intressegrupperingar.

Enligt artikel 3a.2 andra stycket får medlemsstaterna kräva att de på frivillig basis offentliggjorda översättningarna av handlingar och uppgifter skall vara auktoriserade. I tredje stycket finns en motsvarande bestämmelse om de översättningar som på frivillig basis offentliggörs på vilket annat eller vilka andra språk som helst. Även om det närmast ligger i bolagens intresse att handlingar och uppgifter offentliggörs på främmande språk både frivilligt och enligt prövning och att dessa överensstämmer med registreringar på officiella språk, kan det dock också ur allmän synvinkel anses önskvärt att det åtminstone inte förekommer några väsentliga skillnader mellan dessa. Registermyndigheten har inte några förutsättningar att undersöka huruvida översättningen är innehållsmässigt korrekt varför det finns skäl att kräva ett intyg av en översättare över att en översättning som skall offentliggöras motsvarar en uppgift som antecknats i registret eller en handling som lagrats i arkivet.

Kravet på offentliggörande kommer troligtvis att genomföras så att i handelsregisteruppgifterna görs en anteckning om att uppgifterna i och bilagorna till en viss anmälan finns tillgängliga på annat språk än registreringspråket samt en uppgift om vilket eller vilka språk det gäller. De egentliga uppgifterna som antecknats i registret är antingen på finska eller på svenska allt enligt bolagets egen anmälan men utöver detta skall i registret antecknas en hänvisning till att uppgifterna lagrats också på annat eller andra språk än det som anmälaren använt. Av tekniska skäl bör man dock förutsätta att de uppgifter som antecknas i registret skall presenteras i translittererad form i enlighet med det teckensystem som registermyndigheten använder.

I artikel 3a.4 föreskrivs att vid avvikelser mellan de handlingar och uppgifter som offentliggjorts på registrets officiella språk och den på frivillig basis offentliggjorda översättningen får översättningen inte åberopas gentemot tredje man. Tredje man får dock åberopa de på frivillig basis offentliggjorda översättningarna om inte bolaget visar att han hade kännedom om den version som har varit föremål för det obligatoriska offentliggörandet. Enligt motiveringen till direktivet syftar bestämmelsen till att säkerställa att tredje part kan åberopa de översättningar som getts in. Av denna anledning skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att undvika avvikelser mellan översättningar som offentliggjorts på olika språk (t.ex. med tanke på ett systematiskt tillhandahållande av olika språkversioner i framtiden). Om avvikelser förekommer skall tredje part som handlat i god tro skyddas på tillbörligt sätt.

Med anledning av det som anförts ovan finns det skäl att i lagen inta en uttrycklig bestämmelse om ansvar. I annat fall skulle offentliggörandet av översättningar på olika språk kunna orsaka oklarheter när tredje part åberopar uppgifter eller handlingar som offentliggjorts på olika språk. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar innehållsmässigt bestämmelsen i direktivet.

25 §. I den nuvarande paragrafen föreskrivs om kungörande av anteckningar som gjorts i handelsregistret. Till paragrafen föreslås ett nytt 2 mom. som anger att fysiska personers personuppgifter och näringsidkarnas adress- och kontaktuppgifter kungörs inte. Största delen av dessa överförs till handelsregistret från befolkningsdatasystemet och företags- och organisationsdatasystemet som uppdateringar.

I 3 a § i handelsregisterlagen föreskrivs att över de fysiska personer som skall införas i handelsregistret antecknas som personuppgifter fullständigt namn, personbeteckning, adress och medborgarskap. Personuppgifter och uppgifter om medborgarskap lämnas in i form av registerutdrag, som innehåller gällande uppgifter om näringsidkaren, som en egen helhet efter anteckningarna i registret. Intill personuppgifterna görs inga anteckningar om datumet för registrering och dessa betraktas inte som registeranteckningar på

samma sätt som andra uppgifter som anmäls till handelsregistret.

I 7 § i lagen om hemkommun (201/1994) föreskrivs att när någon flyttar från sin hemkommun eller till en annan bostad inom hemkommunen, skall han eller hon tidigast en månad före och senast en vecka efter flyttningsdagen anmäla detta till magistraten. Enligt 8 § 3 mom. i befolkningsdatalagen (507/1993) skall magistraten se till att uppgifterna utan oskäligt dröjsmål registreras i befolkningsdatasystemet, som upprätthålls av Befolkningsregistercentralen. I fråga om finska medborgare antecknas som en persons identifieringsuppgifter bl.a. personbeteckning, namn, adress samt hemkommun och bostad inom hemkommunen.

Med stöd av 21 a § 1 mom. i handelsregisterlagen har Patent- och registerstyrelsen rätt att vid behov uppdatera sina register med uppgifter ur befolkningsdatasystemet. Sådana ändringar som gäller endast en persons adressuppgifter skall en näringsidkare inte anmäla till Patent- och registerstyrelsen för införande i handelsregistret. När en fysisk persons personuppgifter ändras i befolkningsdatasystemet uppdateras uppgifterna automatiskt också i handelsregistersystemet som upprätthålls av Patent- och registerstyrelsen. T.ex. när en persons nya hemadress antecknas i befolkningsdatasystemet uppdateras motsvarande uppgift också i handelsregistret, om personen i fråga har antecknats eller varit antecknad för någon uppgift i handelsregisteruppgifterna. Uppdatering av adressuppgifter i handelsregistret med uppgifter ur befolkningsdatasystemet har skett sedan den 10 april 1995.

I 3 a § i handelsregisterlagen föreskrivs att om en person inte har en finsk personbeteckning, antecknas hans födelsetid i registret. Personerna i fråga finns inte antecknade i befolkningsdatasystemet, varför Patent- och registerstyrelsen inte får några uppdaterade uppgifter därifrån. Ändringar i adressuppgifterna för personer som saknar finländsk personbeteckning skall näringsidkaren anmäla till Patent- och registerstyrelsen. Detta sker i regel samtidigt som någon annan ändring anmäls för anteckning i registret.

Enligt 4 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) lagras i företags- och or-

ganisationsdatasystemet utgående från anmälan som identifikationsuppgifter om de registreringskyldiga förutom företags- och organisationsnumret bl.a. post- och besöksadress samt annan kontaktinformation som den registreringskyldige eventuellt har lämnat. Enligt bestämmelserna i handelsregisterlagen skall i grundanmälan för ett företag som bedriver näringsverksamhet och som skall antecknas i registret anges driftställets eller sammanslutningens postadress.

Efter ibruktagandet av företags- och organisationsdatasystemet år 2001 har näringsidkarna anmält sina adressuppgifter för införande i företags- och organisationsdatasystemet. Enligt 21 a § 2 mom. i handelsregisterlagen har Patent- och registerstyrelsen rätt att uppdatera företagets kontaktinformation med uppgifter ur företags- och organisationsdatasystemet. Då ett företags kontaktuppgifter i företags- och organisationsdatasystemet uppdateras, förmedlas de uppdaterade uppgifterna automatiskt också till handelsregistret. Efter den 1 april 2001 har adressuppgifter inte längre betraktats som sådana egentliga uppgifter som skall antecknas i handelsregistret utan de har presenterats som företags identifikationsuppgifter i form av registerutdrag.

Ändringar i adressuppgifterna för de personer och näringsidkare som antecknats i handelsregistret har inte kungjorts från och med ovan nämnda datum. Ändringar i adressuppgifterna anmäls inte direkt till Patent- och registerstyrelsen utan registermyndigheten får uppgifterna ur ett annat basregister. Uppgifterna har av denna anledning inte kungjorts i det förfarande som anges i handelsregisterlagen. Det skulle ha varit mycket besvärligt att ordna med kungörande av ändringar i adressuppgifterna för berörda personer eftersom personerna kan vara nämnda i flera olika näringsidkares registeruppgifter. En uttrycklig bestämmelse om detta förfarande bör intas i handelsregisterlagen. Ändring av adressuppgifterna är den absolut mest allmänna typen av ändring i fråga om personuppgifter men samma förfarande skall gälla för alla andra ändringar av personuppgifter som registermyndigheten får meddelande om genom befolkningsdataregistret.

31 §. Enligt den gällande paragrafen utfär-

das närmare bestämmelser om förändret av handelsregister genom förordning. Till paragrafen föreslås av tydlighetsskäl ett nytt 2 mom. som anger att registermyndigheten kan fatta beslut om flera detaljer av teknisk art som har att göra med anmälan till och förändring av registret. Patent- och registerstyrelsen har i praktiken också hittills utan bemyndigande i lag fått besluta om anmälningsblankettens form och formen för de anteckningar som görs i handelsregistret samt formen för registerutdrag och intyg som utfärdats av myndigheten.

Enligt den ursprungliga ordalydelsen i 30 § i handelsregisterförordningen utfärdas närmare bestämmelser om de lokala myndigheternas uppgifter samt i övrigt angående tillämpningen av denna förordning av patent- och registerstyrelsen. Denna paragraf i handelsregisterförordningen upphävdes genom statsrådets förordning om ändring av handelsregisterförordningen (289/2001), som trädde i kraft den 1 april 2001, eftersom en dylik delegering till myndighet efter grundlagsreformen inte längre kan göras på förordningsnivå. I 80 § i grundlagen (731/1999) föreskrivs att även andra myndigheter kan genom lag bemyndigas att utfärda rättsnormer i bestämda frågor, om det med hänsyn till föremålet för regleringen finns särskilda skäl och regleringens betydelse i sak inte kräver att den sker genom lag eller förordning. Tillämpningsområdet för ett sådant bemyndigande skall vara exakt avgränsat.

Många detaljer som rör anmälningar till och anteckningar i handelsregistret är av teknisk art och kan endast indirekt gälla innehållet i näringsidkarens rättigheter eller skyldigheter. Tekniska detaljer av detta slag är t.ex. omständigheter som gäller anmälningsblankettens form, den teknik som används för elektronisk anmälan och det sätt på vilket anteckningen i registret görs. Det är ändamålsenligt att bestämmelser om dessa detaljer kan utfärdas flexibelt på ett sätt som motsvarar tidens möjligheter och krav. Såsom det beskrivs i avsnitt 1.3 i den allmänna motiveringen framhävs behovet att överlåta beslutet om de tekniska detaljerna i anslutning till anmälningsförfarandet åt registermyndigheten vid genomförandet av de bestämmelser som har samband med ändringen av offent-

lighetsdirektivet. Användningen av ett elektroniskt anmälningsförfarande kräver troligtvis ständigt nya beslut om tekniska detaljer i takt med den allt snabbare utvecklingen av den elektroniska kommunikationen.

Enligt det föreslagna nya 2 mom. skall registermyndigheten dvs. Patent- och registerstyrelsen besluta om vissa tekniska detaljer i anslutning till anmälningsförfarandet och registerföringen. I mom. nämns som exempel de beslut som gäller sättet på vilket anmälan görs och anteckningarna i registret publiceras.

1.2. Företags- och organisationsdatalagen

14 §. I 14 § i företags- och organisationsdatalagen finns enhetliga bestämmelser om undertecknande av gemensamma anmälningar till Patent- och registerstyrelsen och Skattestyrelsen. I 1 och 2 mom. uppräknas de personer som ansvarar för att anmälan enligt lag görs. Enligt 3 mom. skall etablerings-, ändrings- eller nedläggningsanmälan undertecknas av en person som är ansvarig för att den görs eller av en person som har fått fullmakt av denne.

Det föreslås att 14 § i företags- och organisationsdatalagen kompletteras genom ett nytt 4 mom. som föreskriver att en person som förfogar över ett företagsbundet identifieringssätt, som är avsett att användas vid den elektroniska kommunikationen och som godkänts av Patent- och registerstyrelsen och Skattestyrelsen, har rätt (men inte någon skyldighet) underteckna elektroniska anmälningar om ändrade adress- och kontaktuppgifter. Det nya mom. innehåller dessutom ett bemyndigande för de myndigheter som upprätthåller datasystemet att godkänna identifieringssätt av olika slag.

Patent- och registerstyrelsen samt Skattestyrelsen håller på att planera ett förfarande för elektronisk anmälan av företags och organisationers kontaktuppgifter via företags- och organisationsdatasystemet. Enligt de nuvarande bestämmelserna får anmälan undertecknas endast av en person i viss ställning eller någon som bemyndigats av denne, med andra ord den som undertecknar anmälan skall alltid kunna identifieras på personnivå. Vid den elektroniska kommunikationen med

Patent- och registerstyrelsen och skatteförvaltningen som sker medelst en gemensam elektronisk anmälan kommer vid identifieringen att användas en tjänst som heter Tunnistus.fi. Tunnistus.fi utgör en stödtjänst för Folkpensionsanstaltens, arbetsministeriets och skatteförvaltningens gemensamma elektroniska kommunikation. Den står för tillförlitlig person- och företagsidentifikation.

Det faktum att företaget har tidsenliga kontaktuppgifter som är tillgängliga för var och en hos företags- och organisationsregistret har en stor betydelse för både företaget och dess intressegrupper. Därför är det viktigt att det är möjligt att vid elektronisk anmälan av ändringar i adress- och kontaktuppgifter flexibelt använda olika identifieringssätt, som redan getts företag med tanke på den elektroniska kommunikationen, där man i stället för en person identifierar ett företag. Av denna anledning föreslås paragrafen bli kompletterad så att det för underskrift av en elektronisk anmälan om en ändring i adress- och kontaktuppgifterna skulle räcka med att det företag som gör en anmälan identifieras.

Eftersom identifieringssätten utvecklas ständigt, föreslås till lagen en paragraf med bemyndigande på basis av vilken de myndigheter som med stöd av 1 § upprätthåller företags- och organisationsdatasystemet får besluta om vilka av de identifieringssätt som getts företag med tanke på den elektroniska kommunikationen är godtagbara vid elektronisk anmälan av adress- och kontaktuppgifter.

Vid tjänsten Tunnistus.fi går det att identifiera sig också med hjälp av bankernas identifikationskoder. När ett företag har identifierat sig får det sitt företags- och organisationsnummer i retur. Avsikten är dessutom att i TYVI-tjänsten inkludera koder för olika TYVI-operatörer. Systemet TYVI tillhandahåller företag ett enhetligt system för elektronisk anmälan till myndigheter och parter som sköter myndighetsuppgifter. Målet för TYVI är att underlätta anmälan av uppgifter och minska den arbetsmängd och de kostnader som medförs av detta.

Patent- och registerstyrelsen och Skattestyrelsen kan med stöd av bemyndigandet gemensamt besluta om att ovan beskrivna identifieringssätt är acceptabla när anmälan

om ändring av adress- och kontaktuppgifterna görs på elektronisk väg. Också andra sätt att identifiera sig skulle kunna godkännas i takt med ibruktagandet av för ändamålet lämpade företagscertifikat som uppfyller allmänna krav.

Ändringen skall gälla endast anmälningar om ändrade kontaktuppgifter som görs i elektronisk form. Om anmälan görs på papper eller om anmälan innehåller även andra ändrade uppgifter, skall anmälan undertecknas av en person som anges i lagrummet.

1.3. Bokföringslagen

3 kap. Bokslut och verksamhetsberättelse

9 §. Registrering av bokslut och verksamhetsberättelse. I 5 mom. i den gällande paragrafen föreskrivs att handels- och industriministeriet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om de förfaringsätt som skall iaktas när handlingar lämnas till patent- och registerstyrelsen i elektronisk form. Mom. föreslås bli ändrat så att motsvarande bemyndigande att utfärda föreskrifter ges registermyndigheten. Samtidigt moderniseras den finska språkdräkten i mom. genom att uttrycket ”koneellisessa muodossa” (i maskinläsbar form) ersätts med uttrycket ”sähköisessä muodossa” (i elektronisk form).

Lagtekniskt har mom. formulerats så att det inte är fråga om något skilt bemyndigande som ges Patent- och registerstyrelsen utan endast en hänvisning till en motsvarande bestämmelse i handelsregisterlagen. I sak gäller

hänvisningen det nya 2 mom. som föreslås till 31 § enligt ovan. Innehållsmässigt är den nu föreslagna nya hänvisningsbestämmelsen i bokföringslagen närmast av informativ art. Den avser att precisera och konkretisera det allmänna bemyndigandet i handelsregisterlagen beträffande närmare anvisningar om insändande av bokslutshandlingar i elektronisk form.

2. Närmare bestämmelser

Med anledning av offentlighetsdirektivet finns det skäl att ändra även handelsregisterförordningen. Till förordningen skall fogas en bestämmelse som anger att registermyndigheten och lokalmyndigheterna är skyldiga att tillhandahålla elektronisk informationstjänst endast i begränsad utsträckning. Det skulle vidare finnas skäl att i förordning föreskriva åtminstone om de konsekvenser för det elektroniska anmälningsförfarandet som kravet på att vissa handlingar skall vara autentiska medför.

3. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 31 december 2006. Enligt det ändrade offentlighetsdirektivet skall medlemsstaterna sätta i kraft de lagar, förordningar och administrativa föreskrifter som förutsätts av direktivet senast på nämnda dag.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till handelsregisterlagen av den 2 februari, sådan den lyder i lag 636/2006, 1979 (129/1979) en ny 20 § i stället för den 20 § som upphävts genom 245/2001 samt till 25 § lag ett nytt 2 mom. och till 31 § ett nytt 2 mom. som följer:

20 §

Ett aktiebolag får ge in de handlingar och uppgifter som avses i denna lag till handelsregistret för offentliggörande även på andra språk än finska eller svenska. Av handlingarna skall då sändas en sådan officiell översättning som avses i 21 § 1 mom. i språklagen (423/2003).

Vid avvikelser mellan de handlingar och uppgifter som offentliggjorts på registrets officiella språk samt den på frivillig basis offentliggjorda översättningen får den offentliggjorda översättningen inte åberopas mot tredje man. Tredje man får dock åberopa en på frivillig basis offentliggjord översättning, om inte bolaget visar att han eller hon hade kännedom om den version som varit föremål

för det obligatoriska offentliggörandet.

25 §

En fysisk persons personuppgifter eller en näringsidkares adress- och kontaktuppgifter kungörs inte.

31 §

Föreskrifter om tekniska detaljer i anslutning till registerföring, såsom anmälningssätt och registeranteckningarnas form, kan utfärdas genom registermyndighetens beslut.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag**om ändring av 14 § i företags- och organisationsdatalagen**

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till 14 § i företags- och organisationsdatalagen av den 16 mars 2001 (244/2001), sådan den lyder delvis ändrad i lag 789/2004, ett nytt 4 mom. som följer:

14 §

Utöver vad som i 3 mom. bestäms om under-tecknandet av anmälan, har en person som förfogar över ett godkänt identifieringssätt, som getts företaget med tanke på den elektroniska kommunikationen, rätt att under-teckna en elektronisk anmälan om ändring av

adress- och kontaktuppgifterna. De myndigheter som med stöd av 1 § upprätthåller företags- och organisationsdatasystemet har rätt att gemensamt besluta om godtagbara identifieringssätt.

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om ändring av 3 kap. 9 § i bokföringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i bokföringslagen av den 30 februari 1997 (1336/1997) 3 kap. 9 § 5 mom., sådant det
lyder i lag 1304/2004, som följer:

3 kap.

Bokslut och verksamhetsberättelse

9 §

*Registrering av bokslut och verksamhetsbe-
rättelse*

Bestämmelser om Patent- och registerstyrelsens rätt att utfärda närmare föreskrifter om de förfaringssätt som skall iakttas när bokslutshandlingar lämnas till Patent- och registerstyrelsen i elektronisk form samt om andra tekniska detaljer i anslutning till förfarandet för registrering av dem finns i handelsregisterlagen (129/1979).

----- Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 13 oktober 2006

Republikens President**TARJA HALONEN**

Handels- och industriminister *Mauri Pekkarinen*

Lag**om ändring av 3 kap. 9 § i bokföringslagen**

I enlighet med riksdagens beslut ändras i bokföringslagen av den 30 februari 1997 (1336/1997) 3 kap. 9 § 5 mom., sådant det lyder i lag 1304/2004, som följer:

Gällande lydelse

3 kap.

Bokslut och verksamhetsberättelse

9 §

*Registrering av bokslut och verksamhetsberättelse**Föreslagen lydelse*

3 kap.

Bokslut och verksamhetsberättelse

9 §

Registrering av bokslut och verksamhetsberättelse

Handels- och industriministeriet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om de förfaringssätt som skall iaktas när handlingar lämnas till patent- och registerstyrelsen i elektronisk form.

Bestämmelser om *Patent- och registerstyrelsens rätt att* utfärda närmare föreskrifter om de förfaringssätt som skall iaktas när *bokslutshandlingar* lämnas till Patent- och registerstyrelsen i elektronisk form *samt om andra tekniska detaljer i anslutning till förfarandet för registrering av dem finns i handelsregisterlagen (129/1979).*

Denna lag träder i kraft den 20 .